

VIJESTI

Mini-ekspedicija Crni Lug, Gorski kotar 19. – 21. svibnja 2023.

Stiven Knaus

Speleološka udruga Estavela, Kastav

Kao mještanin Crnoga luga, često sam rekognoscirao okolni teren u nadi pronalaska speleoloških objekata. Okolica je ispresijecana šumskim vlakama i cestama što olakšava pregled biciklom ili pješice. Malo po malo, od 2017. pa do danas sjeverno od Crnog Luga (Opaljenac) skupilo se nekoliko desetina koordinata neistraženih špilja i jama i to na terenu koji je idealan za novopečene

speleologe da vježbaju opremanje i crtanje. Pronađene su i Maloselska jama i Maloselska špilja, nazvane po obližnjem Malom selu čiji su mještani u njima pronašli utočište od okupatora u Drugom svjetskom ratu.

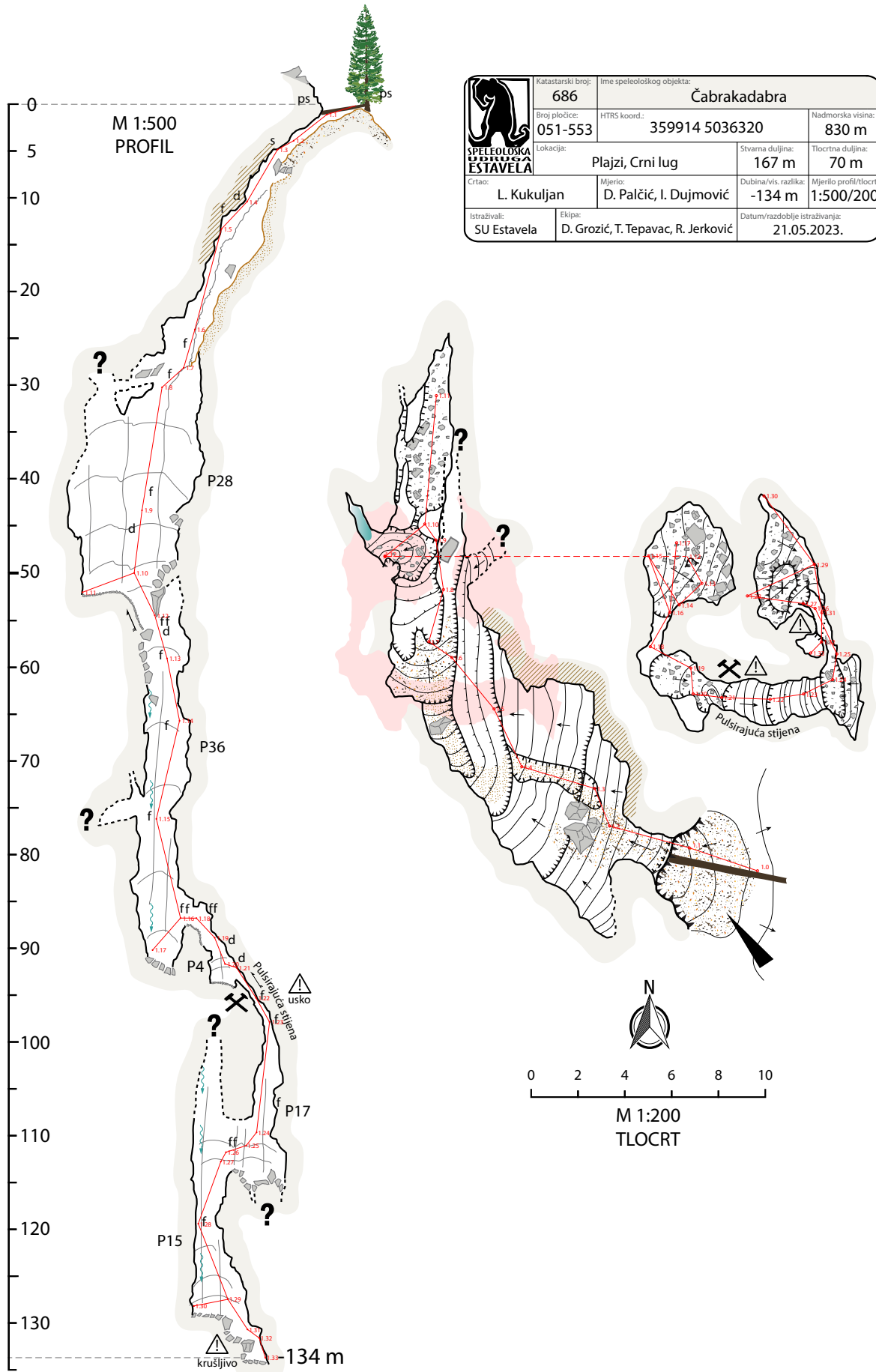
Jedno od najznačajnijih istraživanja okolice Crnog luga jest istraživanje članova SO „Željezničar“ koji su 70-ih godina prošloga stoljeća istražili

ponor Vele vode i danas najdulji ponor Gorskog kotara. Kasnije unutar granica Nacionalnog parka Risnjak istražuju članovi SK „Samobor“, a tek nedavno SU „Estavela“ istražuje nekoliko objekata u okolici ponora Vele vode, odnosno SO „Velebit“ i SU „Kraševski izviri“ područje Šibrička 6 km SZ od Crnoga luga.

Upravo je tako završetkom proljetnih

Sudionici mini-ekspedicije Crni Lug 2023. | Foto: Stiven Knaus

speleoškola 2023. dogovoreno s članovima SU „Estavela“ i SO „Velebit“ zajednička vikend-akcija kako bi pokušali u masovnom broju istražiti što više lokacija na području sjeverno od Crnoga luga. Okupljanje ekipe započelo je već u petak u večernjim satima radi dogovora, upoznavanja s planom i mještanima. Kako protekli tjedan kiša nije prestajala padati, a vremenska je prognoza bila tijekom vikenda promjenjiva, smještaj je bio u kulturnom domu u Crnom lugu.

Područje Opaljenac, 2.5 km sjeverno od Crnog luga, istraživali su članovi SO „Velebit“ gdje su locirali još jedan novi objekt i nekoliko manjih. Istražena je Opremljena jama koja je pronađena 2017. i u kojoj je pronađen zabijen fiks. Odmah pored nalazi se Maloselska špilja dubine 5 m i duljine 11 m. Istražene su Galerija 1 duljine 12 m i Galerija 2 duljine 10 m, za koje je zbog blizine zabijena jedna pločica, te Pazigaće, novopronađeni objekt dubine 6 m. Drugi dan kampa Velebitaši su odradili Maloselsku jamu dubine 20 m i duljine 6 m.

Članovi SU „Estavela“ istraživali su dvije jame u blizini mjesta Plajzi nedaleko od glavne ceste Crni Lug – Gerovo. Ulaz u jednu od njih nalazi se na usjeku ceste koji se vjerojatno otvorio prije nekoliko godina. Ulaz je pronađen 2019., a jama je prvi put posjećena 2020., kada se ispostavilo da se radi o vrlo kompleksnom objektu koji tada naočigled nije imao kraja. Ovoga puta, speleolozi su se vratili i istražili jamu u potpunosti. Jama je zanimljiva po specifičnoj geologiji, ali je opasna zbog velikog broja glondži između kojih se potrebno kretati. Jama nazvana Vršička abrakababra prešla je duljinu 100 m, no točnih dimenzija, nažalost, još nema zbog gubitka nacrtu.

Druga ekipa istraživala je Jamu iznad zavoja, kasnije preimenovanu u Čbrakadabru, koja je prvi dan potegla do oko 60 m dubine s perspektivom nastavka. Idući dan s novom zalihom užeta, istražene su tri vertikale u nastavku te je dosegnuta dubina

Foto: Stiven Knaus

od 134 m, čime se jama svrstala na popis deset najdubljih objekata u Estavelinoj bazi.

Treća, površinska ekipa, prvog je dana proširila dva ulaza, a ostatak površinske ekipe nije bio uspješan u rekognosciranju. Ipak, vratili su se do Čbrakadabre i nedaleko pronašli te prokopali manji ulaz koji se otvorio u prostranu špilju od barem 50 m, a koja još nije nacrtana.

SU „Estavela“ uzorkovala je dva kornjaša u Čbrakadabri, a primijećeni su i pauk troglobiont i šišmiš. Članovi SO „Velebit“ u jamama su pronašli tri pauka (*Araneae*) i jednog skokuna (*Collembola*), lažištupavca (*Pseudoscorpiones*) i pauka (*Araneae*) te su uočeni tragovi šišmiša. U špilji je pronađena dvojenoga (*Diplopoda*).

U ovoj su miniekspediciji sudjelovali sljedeći članovi SU „Estavela“: Lovel Kukuljan, Dino Grozić, Tin Tepavac, Ivana Dujmović, Matko Jaspica, Hrvoje Domagoj Palčić, Milka Busić, Renata Jerković, Alena Pavlović i Stiven Knaus, te članovi SO „Velebit“: Čedo Josipović, Ana Bakšić, Ema Buljan, Olga Jerković Perić, Jelena Babić, Katarina Bradić Nikolajević i Igor Nikolajević.

Nadam se da će se takve ekspedicije ili mini-kampovi nastaviti. Dobra je vježba za novopečene školarce kojima takvih terena nedostaje, a koji su uvertira i priprema za velike kampove kojima svaki speleolog teži.

Na kraju želim zahvaliti svim sponzorima: Gradu Delnice na tome što je ustupio dom na korištenje, TZ-u Gorskog kotara na novčanoj donaciji, Pansionu Risnjak na toplim obrocima u subotu navečer, NP-u Risnjak na popustu za ulaznice i Caffè baru Lug na korištenju sanitarnih prostora. Posebnu zahvalu upućujem stanicu HGSS-a Delnice čiji su članovi pozvani u istraživanje i upoznavanje lokacije samih objekata.